

EMINESCU ÎN VIZIUNEA POETILOR ROMÂNI DE AZI

de ION ROTARU

Nici un mare poet național al vreunui popor din lume nu este atît de prezent în actualitate ca Eminescu pentru români. Shakespeare pentru englezi, Dante pentru italieni, Victor Hugo sau Baudelaire pentru francezi, Goethe pentru germani, Pușkin pentru ruși, Adam Mickiewicz pentru poloni, Petöfi Sandor pentru maghiari, Walt Whitman pentru americani ș.a.m.d. — cu tot marele respect și prețuire pe care le avem pentru aceste mari culturi — ni se par a nu fi atît de *actuali* precum Eminescu la noi. Acest „mit“ — dacă-l putem numi astfel — își are fi-rește explicațiile lui, nu numai strict literare, întrucît ne privește, ci cu mult mai largi, sociale și politice, raportîndu-se la întreaga-ne istorie trecută, prezentă și viitoare.

Dintotdeauna, îndată după moarte, Eminescu a fost decretat drept cel mai mare poet al românilor, prin chiar pana lui Maiorescu. Cu timpul ce s-a scurs de atunci încoace, mărimea lui a continuat să crească. Și continuă. Pînă nu demult se considera aproape unanim că cel de-al doilea mare poet român nu poate fi decît Arghezi. Astăzi mărimea primului poet național s-a distanțat mult de ceilalți, încît unii istorici propun pe locul al doilea cînd pe Blaga, cînd pe Bacovia etc., în căutarea unor noi ierarhizări îndeajuns de himerice și la urma urmei inutile. Eminescu rămîne însă incontestabil, și de departe, cel mai mare. Considerîndu-mă oarecum mai bine informat în chestiuni de istorie literară, unul dintre poeții importanți de azi m-a întrebat dacă Eminescu a fost contestat de careva și în timpul vieții. I-am răspuns afirmativ, amintindu-i de călu-gărul Grama de la Blaj, de Aron Densusianu, de Macedonski și de alții. Căci, om ca toți oamenii fiind, pe deasupra și un redutabil, intransigent ziarist, poetul a avut și dușmani, cît a trăit. Dar după moarte? Am măr-turisit că nu-mi aduc aminte să fi existat vreun negator postum al lui Eminescu, excepție făcînd poate următoarea întîmplare, nescrisă altun-deva decît în memoria mea. Mai acum 10-15 ani, hazardul a făcut să asist la un scurt dialog între Ion Barbu și Șerban Cioculescu (cei doi nu se văzuseră de o bună bucată de vreme):

— Ce mai faci, Șerbane, tot mai crezi că Eminescu este cel mai mare poet al românilor?

— Dragă amice, răspuns criticul grăseind ușor, continuu să rămân la aceeași convingere, n-am ce-ți face...

— Y'a que Mateiu !, ricană prompt admiratorul nemăsurat al *Craielor de Curtea Veche*, împungind spre tavan cu bastonul.

Am evocat această întâmplare, acest scurt dialog care nu angajează deloc din punct de vedere documentar, numai ca un fel de excepție de la regulă, cit privește unanimitatea admirației românilor pentru poetul național, începând încă din epoca lui Alexandru Vlahuță, a sămănătoristilor, a simbolistilor — în frunte cu Ovid Densusianu —, continuând cu toți poeții și prozatorii interbelici, dar mai ales cu criticii, cu G. Ibrăileanu, N. Iorga, E. Lovinescu, Tudor Vianu, Perpessicius, pe locul întâi situându-se desigur G. Călinescu, precum prea bine se știe.

Venind la tema ce ne-am propus a dezvoltă aici, vom spune că, în ordine cronologică, între poeții după Eliberare, M. Beniuc este cel care încă din volumul de debut, *Cîntece de pierzanie* (1938), vedea în Eminescu „mirajul de neatins“, „oaza visurilor“ din zarea cea mai adîncă a perspectivei spre care nu conținem a înseta. El este Idealul, pentru strănepotul lui Horia, cîntărețul suprem pe care tinerii nu-l vor putea ajunge niciodată. Cu toate că nici chiar EL — poetul nemuritor al Luceafărului — n-a cuprins în cîntecele lui durerea românească toată

Pc Eminescu, noi, poeții tineri,
Zadarnic încercăm, nu-l vom ajunge.
Cîntecele lui fără seamăn
Sînt pentru noi miraj de neatins.
Caravana noastră trecătoare
Aleargă după oaza visurilor lui
Și oaza aleargă la fel de departe
În zare.
Dar Eminescu nu cuprinse tot
În stihurile lui dumnezeiești.
Durerea românească-i mult mai mare
Și n-o cuprinde toată nici un cîntec“.

Desigur — așa cum vom constata și în cazul altor poeți mult mai tineri, nu la toți, ci numai la cîțiva, cei mai însemnați — citind pe Eminescu, Beniuc își cînta propriul său cîntec, într-una dintre cele mai frumoase poezii ale sale scrise acum aproape o jumătate de veac. Astăzi, cînd popularitatea lui a crescut peste orice așteptări, cînd scurgerea anilor și cunoașterea tot mai adîncă a operei s-au produs, sîntem adînc îndreptățiți că Eminescu a cuprins în cîntecul său întreaga durere și întreaga viață spirituală a poporului care l-a născut.

De fapt, cînd am spus că Eminescu nu a avut *negatori*, am afirmat — dintr-un anume punct de vedere — numai o jumătate de adevăr. Căci în vremea de tristă amintire a „obsedantului deceniu“, „oportunistul“ și „proletcultistul“ deceniu, îndată după 1948, mai abil sau mai rău mascat, Eminescu și-a avut și el detractorii săi. Însuși faptul că o-

pera unui Titu Maiorescu sau opera unor G. Călinescu sau Tudor Vianu au fost negate cu vehemență ar putea constitui un act de acuzare în acest sens. Au existat critici și istorici literari improvizați care „cenzurau” pe Eminescu, făceau din Eminescu ziaristul ideologul boierimii conservatoare de altădată. Sărbătorirea centenarului nașterii sale, în 1950, a avut loc sub aceste semne nefaste, cele spuse de Constantin Dobrogeanu Gherea despre marele poet erau luate, în detrimentul lui Maiorescu, drept literă sfântă, iar un poet lipsit de absolut orice valoare, precum A. Toma, era decretat drept clasic în viață și urmașul cel mai autorizat al lui Eminescu în literatura română.

O primă *reabilitare*, o regândire a eminescianismului, în epoca post-belică, o putem afla de la unii dintre componenții Cercului literar de la Sibiu, la un Radu Stanca de exemplu, care în eseuul său *Resurecția baladei* prețuia superlativ *Luceafărul*.

Începînd apoi cu deceniul al 6-lea, poezia și proza românească reintră în fâgașul dezvoltării ei firești. Odată cu reabilitarea unor Arghezi, Lucian Blaga, Vasile Voiculescu, Alexandru Philippide, cu reconsiderarea și retipărirea operelor unor Bacovia, Goga etc., eminescianismul însuși reintră în drepturile sale, cel dintîi semn fiind retipărirea exegezelor călinesciene privitoare la poet. În sfîrșit, primul mare poet al deceniului 6 — 7, deschizătorul de ceea ce s-a numit „explozia lirică” din a două jumătate a secolului nostru este Nicolae Labiș. Nu atît școala de literatură de la București, patronată de Sadoveanu însuși, dar mai ales opera lui Sadoveanu (un „congener” eminescian) și studierea poeziei lui Eminescu în magnifica ediție Perpessicius, ce începuse să circule, au făcut ca poetul de la Mălini să producă o adevărată „breșă” în zidul dogmatismului proletcultist, prin cele două volume ale sale „Primele iubiri” și „Lupta cu inerția”, cel dintîi apărut chiar în anul morții autorului, cel de-al doilea tipărit numai postum, îndată după 1956. Există în tot ce a scris mai bun N. Labiș o „armonie”, o „muzică” a verbului specifice eminescianismului și totodată graiului din Moldova de Sus, cu totul proprii lirismului celui mai pur, departe (atunci lucrul se vedea și mai limpede) de orice discursivități proletcultiste și lozincarde. Iată spre exemplu, un fragment din volumul *Primele iubiri*, volum rămas piatră de hotar a începutului adevăratei poezii românești de după război, nu mai puțin și în tradiția eminesciană

Izvoarele s-au luminat și sună
Oglinzile ritmindu-și-le-n dans,
Și brazii mai vuiesc fără furtună
Într-un amețitor, sonor balans,
În vii vibrează struguri străvezii —
Cristalurile cîntecelor grele —
Și stropi scăpărători de melodii
Ca roua nasc în cîntecele mele.
Eu curg întreg în acest cîntec sfînt
Eu nu mai sînt, e-un cîntec tot ce sînt.

Eminesciană este la Nicolae Labiș poezia satului ,dorul de vatra strămoșească, lucru cu totul nou în pragul ieșirii din dogmatism

Am să mă duc acolo unde fumul
Din hornuri șerpuiește-n sus,
Unde scipesc luminile și sună
Adormitoare cintece de fus.

După cum eminesciană și sadoveniană este poezia codrului din *Moartea căprioarei*. Ori inimitabilele ritmuri din compunerea intitulată *Cozma Răcoare*

Noapte fluidă a tinereților !
Cozma Răcoare sare în șa
Sperie-n goană somnul ereților
Cozma Răcoare, inima mea.

Negre răchițele-ncearcă să zboare,
Ca noaptea asta ce va zbura
După fierbinte, aprinsa viltoare,
Cozma Răcoare, inima mea !

Ca și Eminescu, și pentru Labiș Poezia este fenomenul spiritual în aparență cel mai fragil și cel mai suav prin frumusețe, totodată însă dezajind o forță redutabilă, capabilă să frângă ziduri și să înspălmînte chiar, cum cititorul avertizat poate deduce din acest superb catren

Deși-i din implicații și rămurișuri pure
Ori din cristale limpezi ce scînteind se rup,
Intrînd în ea, să tremuri ca-n iarnă-ntr-o pădure,
Căci te țintesc fierbinte, prin ghețuri ochi de lup.

Cel mai mare poet al epocii și al generației care debutează cu Nicolae Labiș este Nichita Stănescu. Oricît ar pare de... „modern“, de „abstract“, (în *11 elegii* îndeosebi), tributar, în anume chip, lui Ion Borbu lui T. S. Elliot, lui Pierre Jean Jouve, lui Vasco Popa și altora ce ar putea fi invocați aici, în ce are mai consistent și mai valoros poezia lui T. S. Elliot, lui Pierre Jean Jouve lui Vasco Popa și altora ce ar putea fi invocați aici, în ce are mai consistent și mai valoros poezia lui Nichita Stănescu se înscrie în descendența eminescianismului creator. Lucrul se vede clar mai ales în reflecțiile poetului din *Cartea de citire*. Părerea lui, exprimată aici foarte direct, este că „extraordinara baladă (*Miorița*, n.n.) nu e un cîntec de pierdere (s.n.). Cine pierde așa cum a pierdut ciobanul Mioriței este înstăpînit în sufletul pămîntului“. Pentru că fără *Miorița* și fără *Toma Alimoș* „n-ar fi existat Eminescu, cum fără Eminescu n-am fi existat noi cei ce bilbîim miraculoasa vorbire poetică“. N-ar fi existat cel mai frumos vers ce s-a scris vreodată în limba română :

„Nu credeam să-nvăț a muri vreodată“.

Interesant este să vedem cum și-l imaginează Nichita Stănescu pe Eminescu „portretizat“, în eseu *Orfeu, sau scurt tratat de geometrie a cuvintelor*. Nichita crede că Eminescu cel adevărat nu poate fi portretizat cu mijloace *materiale*, imaginat fizic, precum Ștefan cel Mare, Bălcescu, Avram Iancu, Alexandru Ioan Cuza ori „Caius Iulius Caesar trecind Rubiconul sau prăbușindu-se străbătut de pumnalul lui Brutus în Senatul roman“. Eminescu „nu putea fi nici înalt, nici scund, nici gras, nici slab, nici brunet și nici blond, *pentru că partea lui de trup sînt cuvintele* (s.n.), cuvintele lui scrise și rămase nouă“. În fine, „adevărata statuie a lui Eminescu, adevăratul portret al lui Eminescu, este statuia în bronz, este portretul în ulei al *Odei în metru antic*“. Asemenea reflecții venite de la poetul *Necuvintelor* sînt cu totul în stilul celui care de formulează și arată o continuitate creatoare dintre cele mai fertile în devenirea istorică a poeziei românești. Ele se întîlnesc, se întretaie cu altele asemănătoare, provenite de la alți contemporani ai lui Nichita Stănescu. Nu-i oare de fiecare dată verificabil celebrul vers horatian „Exegi monumentum aere perennius“? Și ce alt monument mai tare, mai durabil decît orice granit și decît orice bronz, este *Odă în metru antic* sau *Mai am un singur dor*? Ce poate fi mai superb frumos decît să-ți dorești, în eternitate, „troienirea“ cu „amintiri“ metamorfozate în florile de tei „Nemaifiind pribeag / De-atunci înainte, / Aduceri aminte / M-or troieni cu drag / / Reverse dulci scînteii / Atotștiutoarea, / Deasupra-mi crengi de tei / Să-și scuture floarea“.

Extraordinară coincidență între intuiția unui poet de talia lui Nichita Stănescu și judecățile de valoare ale unui critic și istoric literar precum G. Călinescu! Care este documentul *biografic* cel mai important, fundamental, pentru un mare artist dacă nu însăși opera sa? (În cazul lui Eminescu *Geniu pustiu, Sărmanul Dionis, Scrisorile, Luceafărul*, etc. etc.). Aceasta pentru că el s-a zidit în ea, precum Meșterul Manole în monumentul de la Argeș și Homer în *Iliada și Odiseia*. În absolut, nimeni nu mai poate fi interesat cine a fost în viața lui Meșterul Manole sau Homer! Poetul *Necuvintelor* pare însă a duce un asemenea raționament încă mai departe, cînd scrie în amintitul eseu „sintaxa reprezintă partea cea mai materială a părții celei mai imaterială din trupul poetului — cuvintele“. Și pentru că partea cea mai abstractă din om, *cuvîntul* — în orice caz partea cea mai lipsită de concretețe și deci prima sortită pieirii în neant — devine, prin scriere, „partea cea mai durabilă a trupului nostru“. El, Poetul cel Mare, adaugă Nichita, „își odihnește sentimentele“ pe „un pat al viziunilor“. Ce dorea el? Nu dorea altceva decît să fie iubit la modul sublim.

În altă ordine de idei, tot stănesciană, poezia lui Eminescu este poezie mare tocmai pentru că nu se lasă explicată niciodată pînă la capăt. Sentimentele ei sînt inepuizabile și fiecare contemplator al operei — în funcție de cultură, de temperament, de vîrstă etc. — își poate afla căile de pătrundere și de încîntare prin propria-i conștiință receptoare. Astfel încît

nimeni nu și-ar putea lua răspunderea explicării definitive a unor compuneri precum *Luceafărul*, *Oda în metru antic*, *Se bate miezul nopții*... etc. Pur și simplu pentru că aceste opere „se destăinuie altfel fiecărei vîrste, fiecărei vîrste apărînd desăvîrșite“. *Se bate miezul nopții*, de exemplu, este „aproape de neînțeles“, afirmă poetul celor 11 elegii, după care se grăbește să adauge „Și totuși farmecul ambiguu și interior (s.n.) al acestei poezii ne-ar face să credem că Eminescu era interior ca o inimă“.

Să rememorăm, la rindu-ne, *Se bate miezul nopții*...

Se bate miezul nopții în clopotul de-aramă
 Și somnul, vameș vieții, nu vrea să-mi ieie vama.
 Pe căi bătute-adeșea vrea moartea să mă poarte,
 S-asămăn într-olaltă viață și cu moarte ;
 Ci cumpăna-mi gândiri-mi în veci nu se mai schimbă,
 Căci între amîndouă stă neclintita limbă.

Și să contemplăm, pe scurt, locul pe care Titu Maiorescu i l-a rezervat în editia eminesciană princeps, *Poesii, 1884* (de fapt apărută în decembrie 1883) După cum se știe, compunerea volumului aparține editorului și nu poetului. Editia princeps începe cu *Singurătate* și se încheie *Criticilor mei*, conținînd un total de 61 de titluri. Ei bine, *Se bate miezul nopții* este pusă exact la mijloc, a 31-a, precedată de 30 de piese și succedată de tot atîtea. Încît încă ne mai întrebăm „Misterioasă“, „ambigua“, „neînțeleasă“ *Se bate miezul nopții* va fi impresionat și pe marele critic într-un fel anume, devreme ce îi află locul foarte potrivit pentru vîrsul final

„Căci între amîndouă stă neclintita limbă“ ?

În sfîrșit, Nichita Stănescu are... *superbia* de a se declara drept urmas și prelungitor al spiritului național în arta cuvîntului eminescian, cînd scrie în *Hemografie IV*

„Cel mai mare hemograf nu s-a născut încă, dar făcînd calculul trist că se împlinesc 90 de ani de cînd Eminescu n-a mai scris nici un rînd real, cred că în acest an (1973 n.n.) el se va naște din nou de la început. Mă gîndesc că dacă unei femei îi trebuie 9 luni ca să producă miracolul existenței, 90 de ani îi trebuie țării ca să-l renască pe el. Eu am venit pe lumea limbii românești ca să-l vestesc“.

Abia acum înțelegem deplin „alegerea“ celui care își încheia un poem tragic prin răsucirea ultimului vers din *Odă în metru antic* așa „Și pe mine mie însumi nu mă mai redă-mă“

Ca atare „superbia“, frumosul orgoliu de a se fi voit urmașul de peste veac al celui mai mare poet român, nu jighește de loc la Nichita Stănescu.

Marin Sorescu, un alt reprezentant de seamă al liricii noastre actuale, evocă pe Eminescu prin binecunoscuta-i metodă șocant-parodică, adusă ca în atîtea rînduri în registrul grav și totodată solemn

Eminescu n-a existat.
 A existat numai o țară frumoasă
 La o margine de mare
 Unde valurile fac noduri albe,
 Ca o barbă nepieptănată de crai.
 Și niște ape ca niște copaci curgători
 În care luna își avea cuibar rotit.
 Și, mai ales, au existat niște oameni simpli
 Pe care-i chema Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare,
 Sau mai simplu ciobani și plugari,
 Cărora le plăcea să spună
 Seara în jurul focului poezii.
Miorița și Luceafărul și Scrisoarea a III-a

Și pentru că toate acestea
 Trebuiau să poarte un nume,
 Un singur nume,
 Li s-a spus
 Eminescu.

Așadar, în viziunea lui Marin Sorescu, *Eminescu* este „emblema” noastră ca neam, actul nostru de justificare a existenței sub soarele milii. S-ar zice că nici nu mai poți să știi dacă Eminescu este noi sau dacă noi sintem *Eminescu*. Identificarea, suprapunerea, confuzia dintre poet și poporul din care s-a ivit este totală, perfectă, definitivă. Ca în alte multe cazuri, Marin Sorescu a plecat de la o sintagmă de asemeni șocantă la originea sa. Filozoful franco-român Emil Cioran scriese undeva această frază memorabilă „Ștefan cel Mare n-a existat. A existat Nicolae Iorga” ș.a.m.d. Nici Cioran însă nu este absolut original, la urma urmei. Căci lucru revine la a spune, ca Dimitrie Cantemir și Ion Budai Deleanu, cum că adesea importanța „scriptorului” (id est „scîrîitului”) este adesea mai mare decît a făuritorilor istoriei, că îndată după încetarea zăngănitului săbiilor și bubuitul tunurilor”, trebuie să începă neapărat „scîrîitul condeiilor”; că, în fine, e greu de spus cine este mai mare, mai important în istorie Achile, Agamemnon, Hector, Ulișse ori cel ce l-a nemurit, Homer. Gîndul duce și la constatarea că Eminescu cel din filele cărților din bibliotecă (acestea, în ele însele luate, fiind numai niște obiecte moarte, neînsuflețite) trăiește etern prin noi, cei vii, prin graiul nostru pe care el ni l-a dăruit în forma lui cea mai frumoasă, grai ce se răsfrînge în... peisaj, în munți, în riuri, în șesuri, în mare, se confundă cu patria însăși.

Cum am mai spus, cîntîndu-l pe Eminescu — cu păstrarea desigur a unui consens unanim — fiecare poet contemporan își cîntă propriul său cîntec. Altfel nici nu se poate! Ioan Alexandru, poet al atîtor *imne* (nici pe departe nu ne propunem aici să vorbim despre poezii contemporani care cîntă, evocă, pe Eminescu; lucrul este imposibil și ar fi necesar spațiul unei cărți întregi; ne mărginim deci la cîteva „vir-

furi“) afirma categoric că Eminescu nu-și are egal decît în Roman Melodul, „unul dintre cei mai mari poeți ai lumii, din toate timpurile“, compozitor de melodii religioase și „imne“, în Bizanțul secolului al 6-lea, pe timpul împăratului Anastasiu I, (contemporan aproximativ cu Ioan Filiponul, filozof neoplatonic și aristotelic, cu Ioan Scolasticul, cu Ioan Pustnicul, Ioan Scărariul, Theodor Anagnostul etc.), cu spaniolul mistic și religios din secolul XVI San Juan de la Cruz și în fine cu marele romantic german Hölderlin. În *Imnul lui Mihai Eminescu*, poetul român este văzut ca un fel de Mesia, prunc „sfînt“, legănat sub grinda casei din Ipoteștii Moldovei, alăptat de maica Moldovă, încununat cu aurul albinelor și prinzind în auzul său genial toate cîntecele din „Podul Patriei“

Țărîna-i rece holdele sint verzi
 Cucu-și spală graiul în izvoare
 Șarpele în coadă înălțat
 Își împinge ouăle în soare
 Unul trebuie s-apară acum din pădure
 Cu lemn în spate și cu zarea asta fără ani
 Să împlinte semnul spre cetate. De veșminte
 Despuiat apoi în răscrucea lumilor solide
 Cînd amiaza spînzură pe bolți, să ridice
 Mielul din pustie. Și cînd înclinat e cerul sfînt
 Către seară iarăși după stele
 Să-l vedem păstorul doborît
 Cum răsare-n lacrămile mele.
 Acestea toate Mihai din Ipotești
 Poetul din Moldova sfîntă, din leagănul
 De grindă spînzurat, le-aude-n podul Patriei
 Cum cîntă. Cînd bea din țița maicii lapte bun
 Și prunc se-ndreaptă apoi către stîină
 Prin țara asta coșniță de rai, albinele cu-aure-l
 Încunună.

La rîndul lui, în sfîrșit, Adrian Păunescu ar putea publica un volum de dimensiuni respectabile numai cu poezii închinete lui Eminescu. Și Păunescu, evocîndu-l pe Eminescu, își cîntă cîntecul său. Iată aluzia poetică la *Doina*

Vatra cîmpului de munte,
 cînd voi mai putea să spun,
 ca soldat și ca nebun,
 de unde și pînă unde ?
 De la ce pînă la ce,
 De la rîu pînă la rîu ?
 Amintirea dusă-mi-e.

De unde și pînă unde,
 mi s-a plîns cine s-a plîns ?

Vatra cîmpului de munte
 aştept vorba de răspuns...
 Şi în alt loc
 Din Rîu şi pînă-n Rîu, precum se spune,
 În Doina pătîmirii unui neam,
 Reintregind în sine ce eram,
 La convergenţa zodiilor bune...

Am citat din volumul *Intr-adevăr* (1988). Tot acolo, în *Presupus cuvînt al lui Iosif Vulcan*, se imaginează un sonet shakespearian care începe aşa

Primiţi-l pe acest poet de geniu
 Ce va vorbi definitiv
 Şi voind cu toţii, din acest motiv.
 Ca el vă veţi rosti peste milenii.

În *Dor de Eminescu* se exprimă o permanenţă fundamentală a spiritului naţional

Într-o lume relativă,
 Ce-a făcut şi-a desfăcut,
 Eminescu-i remuşcarea
 Dorului de absolut

Dacă unu şi cu unu
 Nu mai vor să facă doi
 Eminescu este chipul
 Infinitului din noi.

Fără el oricare lucru
 Şi-ar urma cărarea sa,
 Fără el chiar steaua noastră,
 Dintre stele ar cădea.

Pe pămîntul vechii Dacii,
 Cînd mai mare cînd mai mic,
 Dacă n-ar fi Eminescu
 Viaţa nu ne-ar fi nimic.

El Moldovei îi e fiul
 Şi Munteniei nepot
 L-anfiat întreg Ardealul
 Eminescu-i peste tot.

Într-o lume relativă
 Mai avem un lucru sfînt
 Eminescu-i România
 Tăinuită în cuvînt.

O asemenea poezie e făcută să fie cîntată — şi a fost cîntată — pe muzică *folk* sau *pop*, în faţa unui auditoriu imens, acompaniată de nu-

meroase instrumente cu coarde, de percuție etc. Așa este, în volumul I din *Manifest pentru mileniul trei* (1984) o *Odă în metru modern* din care, renunțând la multe altele, mai cităm aceste strofe ce reflectă, prin Adrian Păunescu, extraordinara popularitate, pătrunderea în mase am spune, a celui mai mare poet național

Pe muzică de Beatels, mă-nchin lui Eminescu
 Și parcă stări contrare la mine-n suflet port
 Dar adevăr zic vouă, ce viu e Eminescu
 Cum moare el, odată cu fiecare mort.

Luceafăr fără moarte al poeziei noastre
 Din era de contrarii unde și eu exist
 Mă-nchin acum la tine că ai știut ce vine
 Că n-ai fost conformistul supus și optimist.

Poet de-a pururi tânăr, din mîna ta frumoasă
 Ies încă reportaje de felul cum va fi
 Cu scrieri de-ale tale scandalizezi și astăzi
 Poetul Eminescu e încă printre vii.

Pe muzică de Baetels scriu despre Eminescu
 Destin sucind accente după un ritm al lui
 Ce Odă-n metru antic i-a fost și-i este viața
 Ce stingherit se simte blocat între statui.

Privesc spre Eminescu prin muzica aceasta
 În care stări de astăzi semnificații cern
 Mă-nchin acestui clasic de spirit și rostire
 El care totodată e antic și modern.

Pe muzică de Beatels scriu despre Eminescu
 Și mii de răni mă țin, mă ard mă dor
 Cu tine deodată, cu viața deodată
 Cînd fără soț sint plopilor, mai am un singur dor.

Considerăm că am produs destule argumente pentru demonstrarea afirmației ce am făcut la începutul acestei expunerii, privind *actualitatea* lui Eminescu în prezentul nostru. Totodată, trebuie spus că *profeția* lui Maiorescu, din celălalt veac, fraza cu care se încheie *studiul Eminescu*

„Acesta a fost Eminescu, aceasta este opera lui. Pe cît se poate ome-
și poeziile lui (1893) s-a împlinit cu asupra de măsură :
 nește prevedea, literatura poetică română va începe secolul al 20-lea
 sub auspiciile geniului lui, și forma limbii naționale, care și-a găsit
 în poetul Eminescu cea mai frumoasă înfăptuire pînă astăzi, va fi punctul
 de plecare pentru toată dezvoltarea viitoare a vestmîntului cugetării
 românești“